

Martijn Heddes (r) en Eloy Boon: 'Een betrouwbare toets op de markt brengen'

'Bij natoets op PLAMV blijkt ELISA niet afdoende'

In 2010 kwamen bij weefselweek- en analyselab Iribov B.V. de eerste toetsaanvragen binnen voor het PLAMV-virus. Inmiddels heeft dit virus – waarover nog veel vragen bestaan – een grote impact op het lelievak. Hierop inspeland, ontwikkelde Iribov een PCR-toets, die bovendien ook nog voor acht andere virussen van toepassing is.

Tekst: Monique Ooms
Foto: René Faas

meerdere keren toetsen om 100% zekerheid te krijgen."

ECHT SCHOON

In het weefselweeklab produceert Iribov divers uitgangsmateriaal. Hoewel sommige vakgenoten misschien anders denken, is materiaal uit weefselweek niet automatisch virusvrij. "Ook dit moet worden getoetst. We kunnen het wel virusvrij maken door het te meristemen. Dit kost overigens wel wat tijd en levert dus enige vertraging op", vertellen algemeen directeur Eloy Boon en account manager Martijn Heddes van Iribov. "Vervolgens toetsen we tijdens de vermeerdering verschillende keren het materiaal om ervan verzekerd te zijn dat het materiaal dat wij uitleveren virusvrij is. Een bol kan voor inzet namelijk aan een kant geïnfecteerd zijn en aan de andere kant niet. Je kunt bij toetsing dus de infectie missen. Tijdens het vermeerderingsproces moet je dus

Drie jaar geleden is Iribov gestart met een moleculair lab voor analysewerkzaamheden. "Wij willen die deskundigheid en kwaliteit zelf in huis hebben." Tot vorig jaar liet Iribov het uitgangsmateriaal met ELISA toetsen om onder andere het PLAMV-virus te traceren. "Wij toetsen of het materiaal schoon is en sturen vervolgens het schone materiaal naar een productiebedrijf. Dat kan ons eigen productiebedrijf zijn in Ghana, of een ander productiebedrijf. Dit is dus een open systeem en wij vinden het dan ook belangrijk om te kunnen garanderen dat het materiaal echt schoon is. Bij het natoetsen van alle productielijnen uit 2012 kwamen we toch wat problemen tegen toen we naast de ELISA-toets ook de PCR-methode inzetten die wij zelf hebben ontwikkeld. Tot onze schrik

bleken we een aantal besmettingen te hebben gemist; ELISA bracht deze niet aan het licht, maar de nieuwe Protest wel. Sindsdien vertrouwen wij alleen nog maar op de PCR-methode omdat die gevoeliger is."

EENHEID

Voor de toetsing van ingezet materiaal hanteert Iribov tegenwoordig de richtlijnen van de hoogwaardige Elite-certificering die Naktuinbouw hanteert voor perkgoed. "Onze PCR-toetsen worden ontwikkeld volgens ASLN-certificering waarmee getoetst mag worden voor Elite", vult Martijn aan. "Voor lelie toetsen we niet alleen op PLAMV, maar kunnen we ook toetsen voor acht andere virussen die in Lelies kunnen voorkomen: LMoV, LSV, TVX, LVX, ArMV, TRV, CMV en het recent gevraagde SLRSV. Omdat de toets geautomatiseerd is en het aantal toetsen groeit, zal de PCR-toets uiteindelijk ook goedkoper worden en kunnen concurreren met de ELISA-toets." Iribov heeft de toets gevalideerd. "Voor de toetsing van partijen hebben we een reeks partijen parallel met de PCR-toets van de BKD laten lopen. De resultaten kwamen goed overeen. Binnenkort hebben we overleg om de beide validaties naast elkaar te leggen en tot een eenheid te komen voor het vak." Hoe het PLAMV-virus zich verder zal ontwikkelen, is ook voor Iribov een vraagteken. "Ook wij volgen dit op de voet, maar ons doel is om een betrouwbare toetsmethode op de markt te brengen. Daar ligt onze deskundigheid."